

Miilu 17.11.1982

Puheenjohtaja Huttunen:

Pahkalla sukupolvenvaihdos

Hiihtoa on perinteisesti pidetty 75 vuotta täyttävän Sonkajärven Pahkan leipälajina. Viime aikojen menestys ei kuitenkaan ole aina ollut sellaista, mihin takavuosina totuttiin. "Menestyminen maakuntaviestissä ja kansainvälisissäkin kilpailuissa tukeutui hyvin pitkälle siihen sukupolveen, joka teki Pahkan tunnetuksi kautta maan. Nyt he ovat väistymässä aktiivisesta kilpailemisesta ja menossa on sukupolvenvaihdos, joka ei ehkä ole onnistunut parhaalla mahdollisella tavalla", sanoo Pahkan nykyinen puheenjohtaja Jaakko Huttunen.

Oma vaikutuksensa tilanteen syntymiseen on ollut myös sillä, että aiemmin miltei yksinomaan yhteen lajiin tukeutunut seura on laajentanut toimintaansa yleisurheiluun, suunnistukseen ja myös kuntoilupuoolelle. "On selvää, että jos keskittyisimme vain yhteen lajiin, oli se sitten hiihto tai mikä muu tahansa - tuloksiakin alkaisi näkyä äkimmin. Pienen seuran voimien hajottaminen näkyy varmasti, mutta tuskinpa meillä enää on paluuta entiseen", Huttunen sanoo. Yksi Pahkan virkeästi toimivista jaostoista on yleisurheiluun ja sen vetämiseen erikoistunut. "Yleisurheilussa pyrimme lähtemään liikkeelle aivan ruohonjuuritasolta. Porukka olisi saatava mukaan mahdollisimman nuorena - eivät alle kouluikäisetkään ole liian nuoria aloittamaan urheilua omien resurssiensa puitteissa", Huttunen sanoo. Pahkalaisten tavoitteena on kaikkien jaostojen toiminnan niveltäminen toisiinsa. Käytännössä tämä merkitsee sitä, että joukko joka kesällä pyörii yleisurheilun parissa, talven ja lumien tullen siirtyy hiihtojaoston ohjattavaksi. Saman kierron toivotaan tietysti innostavan myös suunnistavia seuran jäseniä, sillä suunnistus voisi olla yksi Pahkan tulevaisuuden laji. "Esimerkiksi J-Cupissa oli viime talvena mukana paljon sellaisia lapsia, jotka kesällä harrastivat yleisurheilua. Toivoisin vain, että vanhemmat nykyistä aktiivisemmin tukisivat lastensa urheiluharrastusta, sillä yksinään lapsen on hankala lähteä ehkä outoonkin ympäristöön ja outojen ihmisten pariin. Vanhempien tuki on tuiki tärkeä nimenomaan siinä vaiheessa kun tai nuori aloittelee urheiluharrastustaan. Sonkajärven Pahkan kohtalo pienenä seurana pienellä paikkakunnalla on hyvin tyypillinen: sen osaksi on langennut kasvattaa kelvollista ja lahjakasta materiaalia suurempia paikkakuntia ja suurempia seuroja varten. "Tämä on tietysti se iänikuinen vitsaus - toki muuallakin kuin meillä", Huttunen sanoo. Siinä vaiheessa kun nuori urheilija on kotikunnassaan hankkinut sen koulutuksen, jonka kunta voi tarjota, hän monesti suuntaa pois jatko-opintoja varten. Kotikunta ei voi tarjota koulutusta vastaavaa työtä ja niin on lähtö edessä. Vaikka Pahkalla tällä hetkellä on riveissään monta lupaavaa nuorta urheilijaa - heistä esimerkkinä vaikkapa Heiskasen veljekset Arto ja Eero ja vielä tätä nykyä kasvattiseuraansa edustava Sirpa Koistinen - ei seura silti aio ryhtyä satsaamaan pelkkien huippujen varaan. "Totta kai lahjakkaita nuoria on tuettava ja sitä tehdään sitä mukaa kuin talous antaa myöten. Silti meidän on lähdettävä leveämältä pohjalta. Mielestäni seuralla on oltava myös laajemmalle ulottuva, kasvatuksellinen tehtävä." Tätä nykyä joukkueurheilulajit tuntuvat kiinnostavan nuoria enemmän kuin yksilösuoritukseen perustuvat. Tämä on kuitenkin vain osa ongelmaa, toinen osa on kouluttajien puute. "Valmentajista ja vetäjistä on Pahkalla pula, mutta tässäkin suhteessa vanhempien aktiivisuudella olisi hyvin suuri merkitys. He voisivat työskennellä yhdessä vähälukuisten valmentajien kanssa." Puheenjohtaja Huttunen kaipaa myös entisajan talkoohenkeä. Aikaa jolloin vaivoja säästämättä tartuttiin toimeen yhteisen edun hyväksi. "Ei seuran johto voi kaikkea tehdä. Jäsenten omaehtoinen toimeliaisuus on seuran elinehto." Sonkalinnan tuottamaton kiinteistö oli pitkään riippa Pahkan taloudessa. Se vei muttei tuonut. Nyt seuran talous Huttusen mukaan on kuitenkin kunnossa. "Oikeastiaan se lepää muutaman toimintamuodon varassa: viljellään perunaa, tehdään tienviiottoja ja kerätään paperia - tietenkään kunnan avustuksia unohtamatta. Mutta niihinkään ei pidä liiaksi tukeutua. On keinoa ajattelua jos seuraa pyritään pyörittämään pelkkien avustusten varassa." Tätä nykyä Pahkan johtokuntaan kuuluvat puheenjohtajana Jaakko Huttunen, varapuheenjohtajana Pekka Heiskanen (hiihtojaoston puheenjohtaja), sihteerinä Esko Oikarinen, Pekka Törmälä (suunnistusjaoston puheenjohtaja), Sinikka Peltonen (yleisurheilujaoston puheenjohtaja), Lauri Koistinen, Jorma Kananen, Leena

Juntunen ja Antti Partanen. Kuntourheilujaostoa vetää Lauri Kervinen.

Rutakon Pahka, vm. -07

Viisi vuotta sitten - Pahkan täyttäessä tasan 70 vuotta - Eljas Koistinen, ehkä tunnetuin pahkalainen ja silloinen puheenjohtaja muisteli juhlalehdessä seuran toimintaa seuraavaan tapaan: "Kun Rutakon Pahka perustettiin vuonna 1907, lienee tarkoitus ollut toimia vain kyläseurana. Tähän viittaa nimikin, Rutakon Pahka. Sonkajärven pitäjä oli tuolloin harvaan asuttua ja nykyajan kulkuyhteydet puuttuivat, joten kyläseuran perustaminen oli paikallaan. Muillakin kylillä oli tietävästi omaa urheilutoimintaa, mutta muista tuon ajan kyläseuroista ei allekirjoittaneella ole varmaa tietoa. Muutaman vuosikymmenen kuluessa Rutakon Pahkasta kehittyi kuitenkin urheiluseura, jonka toiminta kattoi koko pitäjän. Pienimmät kyläseurat häipyivät pois ja niissä olleet urheilijat ja vetäjät siirtyivät Pahkan riveihin. Samaan aikaan muuttui seuran nimikin. Perustamisen jälkeisten vuosien pääasiallinen toiminta liittyi painiin ja voimisteluun, mutta muutaman vuoden jälkeen kuvaan tuli mukaan hiihto. Hiihdolla Pahka on sittemmin maineensa luonut. Voimmekin täydellä syyllä sanoa, että kun Suomi on juostu maailman kartalle, Pahka on hiihdetty Suomen kartalle. Pahkan, niinkuin monen muunkin seuran toiminnassa on ollut hyvinkin voimakkaita nousu- ja laskukausia. Lamakaudet eivät kuitenkaan ole koskaan olleet kovin pitkiä, lukuunottamatta sotavuosia, jolloin urheilutoiminta tunnetuista syistä oli melko vähäistä.

Rahaton alku

Alkuaikoina pyöri seuran toiminta lähes täysin ilman rahaa. Kun seuralla ei ollut tuloja eikä mahdollisuutta rahan hankkimiseen, tapahtui kaikki toiminta aatteellisella pohjalla. Kilpailumatkat tapahtuivat kesäisin jalkaisin ja talvisin hiihtäen. Tässä olisi paljon oppimista meille nykyajan hemmotelluille urheilijoille. Meillä pitää olla mukana urheilumatkoilla huoltajaa, valmentajaa, hierojaa jne. Kun entisajan hiihtäjä lähti vaikkapa Ouluun hiihtoihin, tapahtui matka suksilla. Ei heille maksettu päivärahaa eikä matkakorvausta. Jos ei kilpailussa menestynyt, ei silloin saanut edes lämmintä kättä, muista korvauksista puhumattakaan. Toki sentään kilpailujen parhaat palkittiin selvällä rahalla kuten siihen aikaan oli tapana. Seuran toimintakeskus, vanha Sonkalinna paloi sotavuosien jälkeen. Kohta palon jälkeen rakennettiin pahkalaisten toimesta entiselle paikalle väliaikainen parakki, jossa järjestettiin huvitilaisuuksia Pahkan talouden tukemiseksi. Tämä olikin Pahkan hiihdon kulta-aikaa. Voittihan Pahka tuolloin Suomen mestaruuksia viestihiihdossa ja saavutti myös arvokkaita sijoituksia henkilökohtaisissa lajeissa.